

PF

Masterclass Datakwaliteit

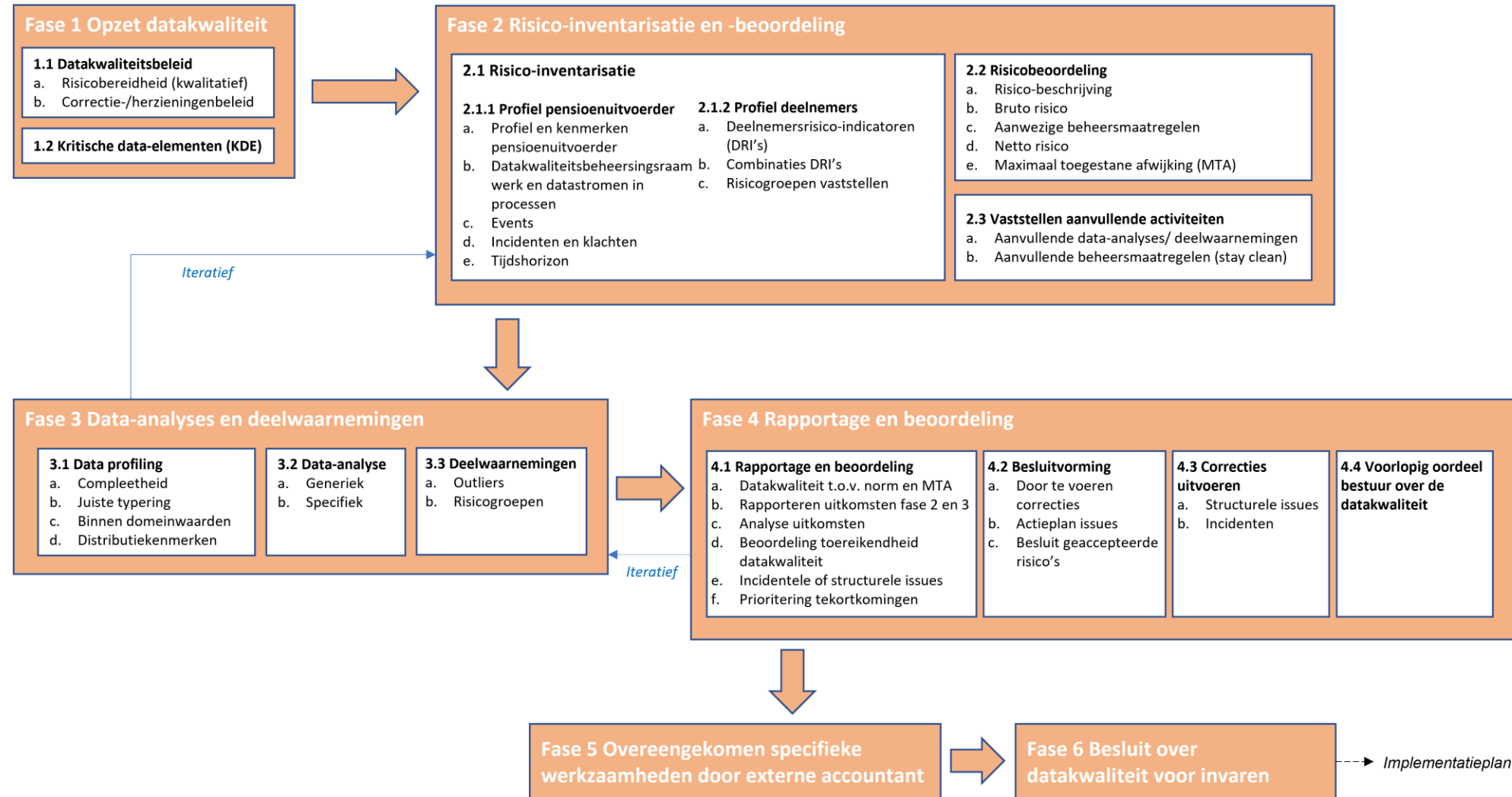
9 maart 2023

- Fijn dat je er bent
- 60 minuten
- Vragen stellen via chat (anoniem)
- Evaluatie aan het eind

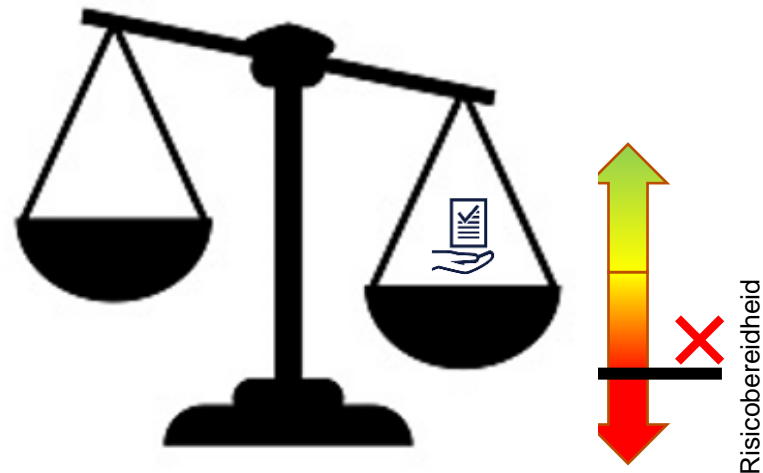
15:00 uur	Opening door host Jochem Dijckmeester
5 minuten	De Wet toekomst pensioenen als aanjager van datakwaliteit door Otto Hulst
10 minuten	Risicoanalyse, hoe voer je een goede risicoanalyse uit? door Jan-Paul Polderman en Jeroen Hermsen
10 minuten	MTA, wat is het en hoe gebruik je het? door Jan-Paul Polderman en Jeroen Hermsen
15 minuten	Wat is de rol van de accountant bij datakwaliteit door Steven Spiessens
15 minuten	Welke rol speelt DNB bij datakwaliteit door Jacco Jacobs
16:00 uur	Afsluiting

Wtp als aanjager datakwaliteit

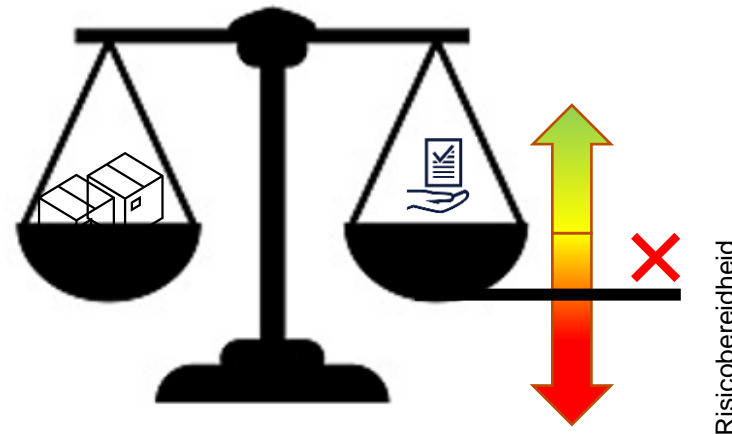
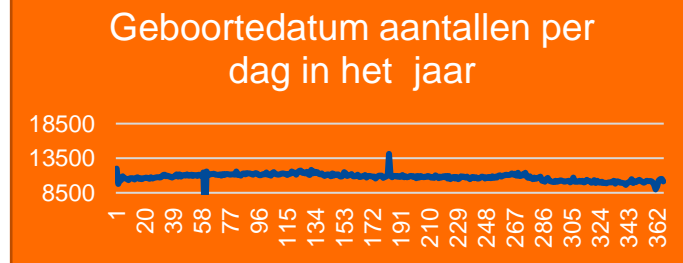
Bruto risico analyse:

Impact en kans ten aanzien van de juistheid en volledigheid van de aanspraak is significant (hoog)

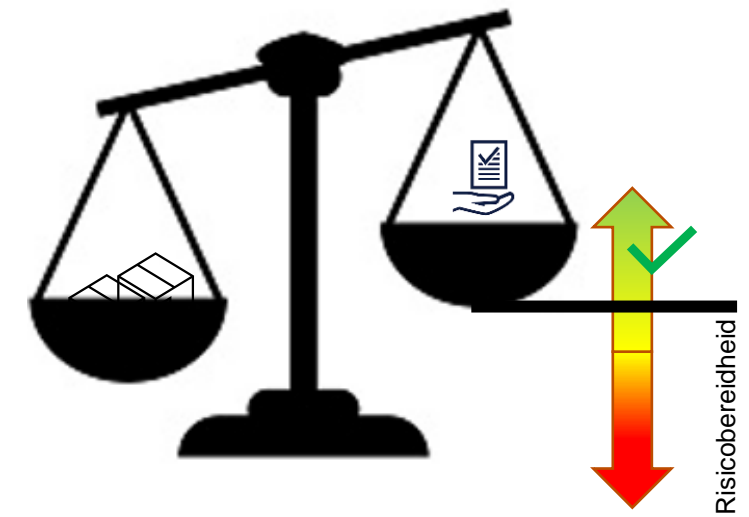
Aanwezige beheersing (2c)

- Geautomatiseerde interface
- Uitvalcontrole
- 4-ogen input controle handmatig restdeel

2.3 Vaststellen aanvullende activiteiten:

- Data kwaliteitsregel (ouder dan x)
- Data-analyse
- Deelwaarnemingen

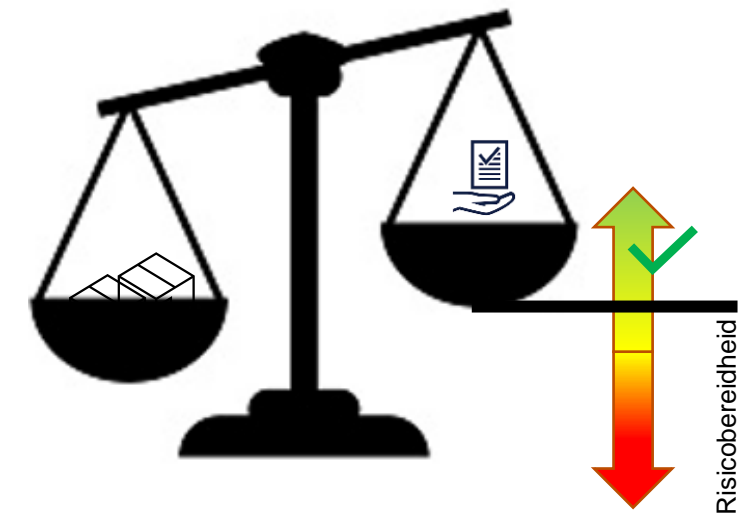
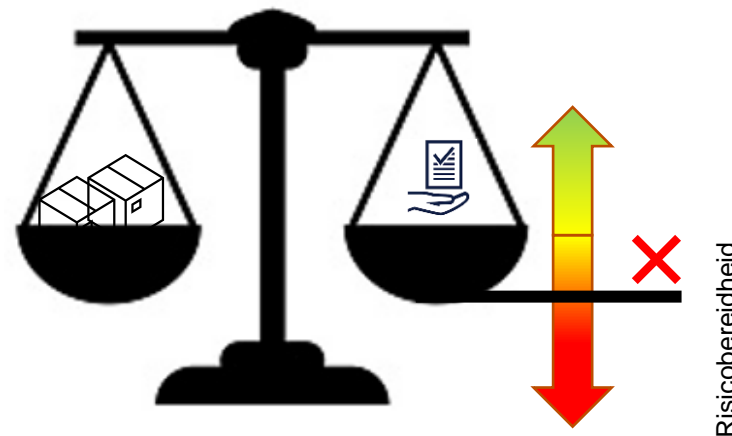
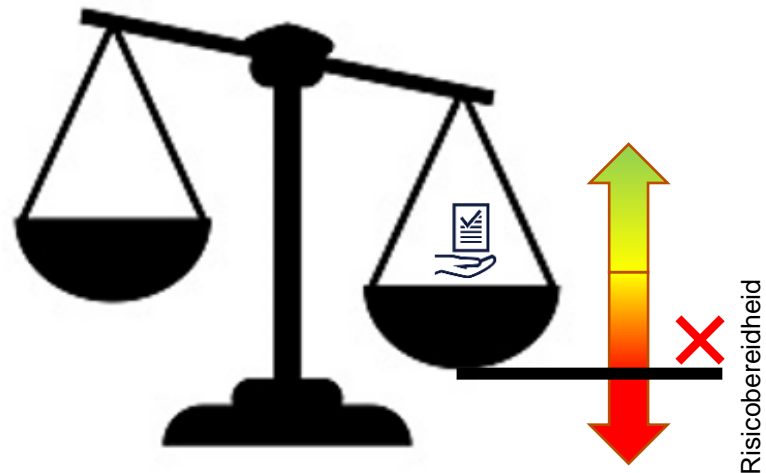
Bruto risico analyse:
Impact en kans ten aanzien van de juistheid en volledigheid van de aanspraak is significant (hoog)

Aanwezige “standaard” beheersing (2c)

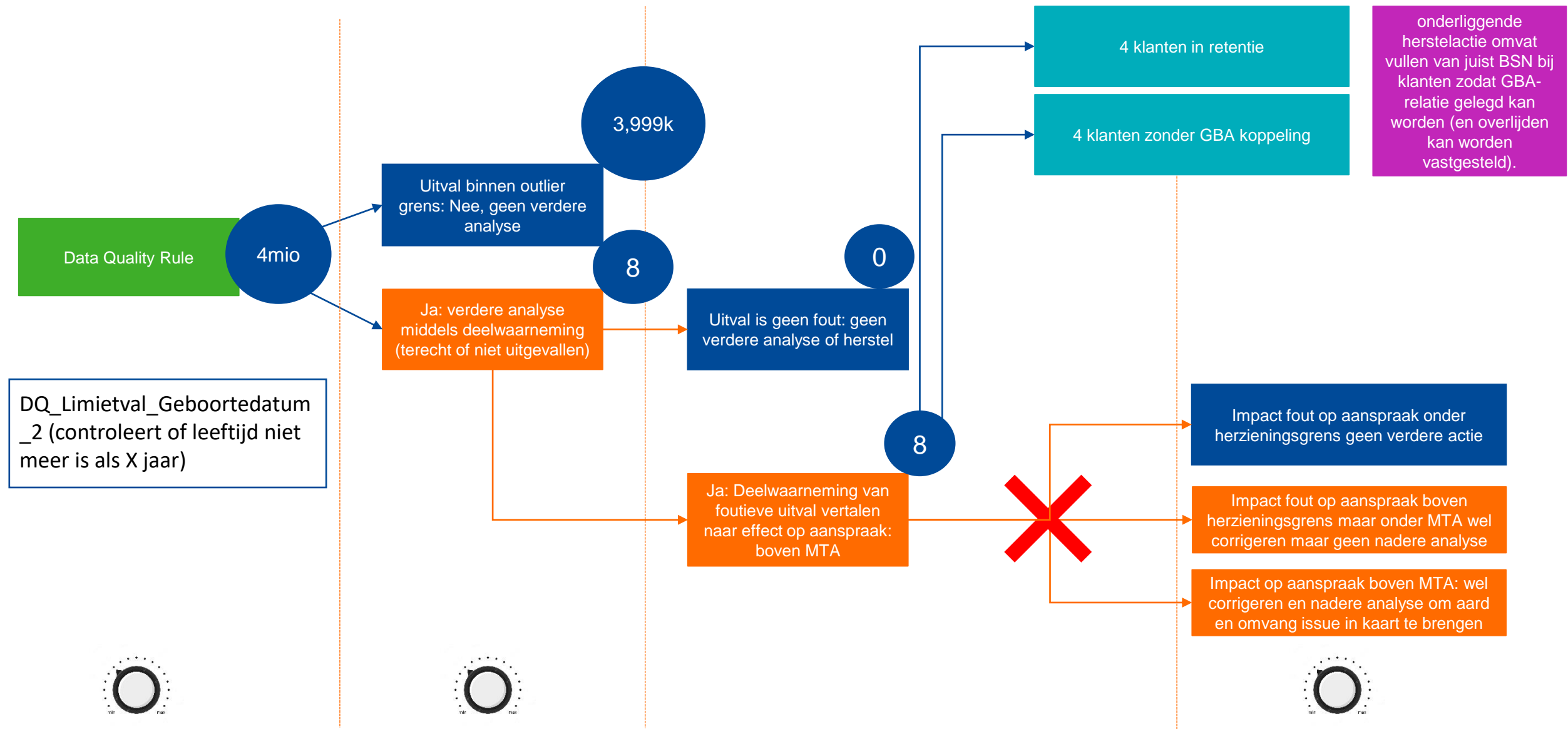
- Geautomatiseerde verwerkingsprocessen
- Plausibiliteit – verwerkte salarisgegevens
- 4-ogen op uitvallijsten vanuit primaire verwerking
- 4- ogen op handmatige aanlevering en werking

2.3 Vaststellen aanvullende activiteiten:

- Data-kwaliteitsregel (groter dan X)
- Data-analyse (subgroepen)
- Deelwaarnemingen (outliers)

Praktijk voorbeeld KDE: geboortedatum verzekerde

Praktijk- voorbeeld Data analyses en toepassing KDE Salaris – presentatie slide

Werkstappen

Stap 1: Bepalen van de definitie van de KDE Salaris en de frequentie waarop data wordt aangeleverd.

Stap 2: Bepalen van de criteria voor data-profiling? Domeinwaarde, datatype en compleetheid (norm = 100%)

Stap 3a: Het in kaart brengen van de reguliere (continue) beheersing (Stay clean)

Stap 3b: Bepalen van de criteria voor uitvoeren van outlier-analyses op de specifieke KDE?

Risicoprofiel
Pensioenfonds +
DRI
- aanvullende
controles

DQ_Salaris (controleert boven
een salaris van EUR 150.000)

DQ_Salaris (controleert boven
een parttime % van 1.75)

Stap 4: Bepalen van de criteria voor uitvoeren van outlier-analyses op de aanspraak (MTA – Toetsing)

DQ_Salaris
- Opbouw regeling jaarlaag 2021
- Referentie gegevens * pensioenpremie

Verdieping en analyse

Output: stap 2

KDE	Compleetheid	Juiste Data Type	Domeinwaarden
Salaris	Voldoet	Voldoet	Voldoet

Output: stap 3a

KDE	Standaard3402	Interne controle	Aanvullende beheersing
Salaris	N = 2	N = 2	N = 1

Output: stap 3b

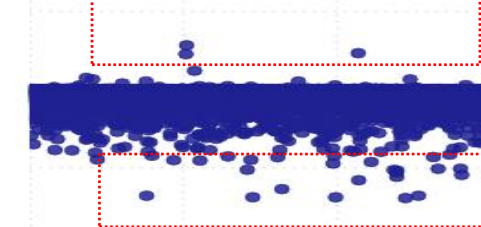
KDE	Input	Methodiek voor control		
Omschrijving	Outliers op input	Voldoet	Outliers	Deelwaarneming
Salaris Control A		X		
Salaris Control B			X	X
Salaris Control C		X		
Etc.				

Output: stap 4

KDE	Output		
Omschrijving	Outliers op output	Outliers op herberekening	Deelwaarneming
Salaris	Stap 3b. beoordeling	Stap 3b. beoordeling	Stap 3b. Beoordeling
Franchise	Stap 3b. beoordeling	Stap 3b. beoordeling	Stap 3b. beoordeling
Premiepercentage(s) (+ eventuele individuele afspraken)	Stap 3b. beoordeling	Stap 3b. beoordeling	Stap 3b. beoordeling
Berekende – pensioenopbouw XX	XX	Afwijking tussen bron en onafhankelijke berekening van XX	XX

Monitoring en opvolging

Evaluatie te beoordelen populatie

Herstel acties op basis van bestaand incasso en vorderingsbeleid. Bijvoorbeeld het innen van pensioenpremie met terugwerkende kracht.

of

Impact fout op aanspraak onder het correctie en herstelbeleid van het fonds, geen herstelactie

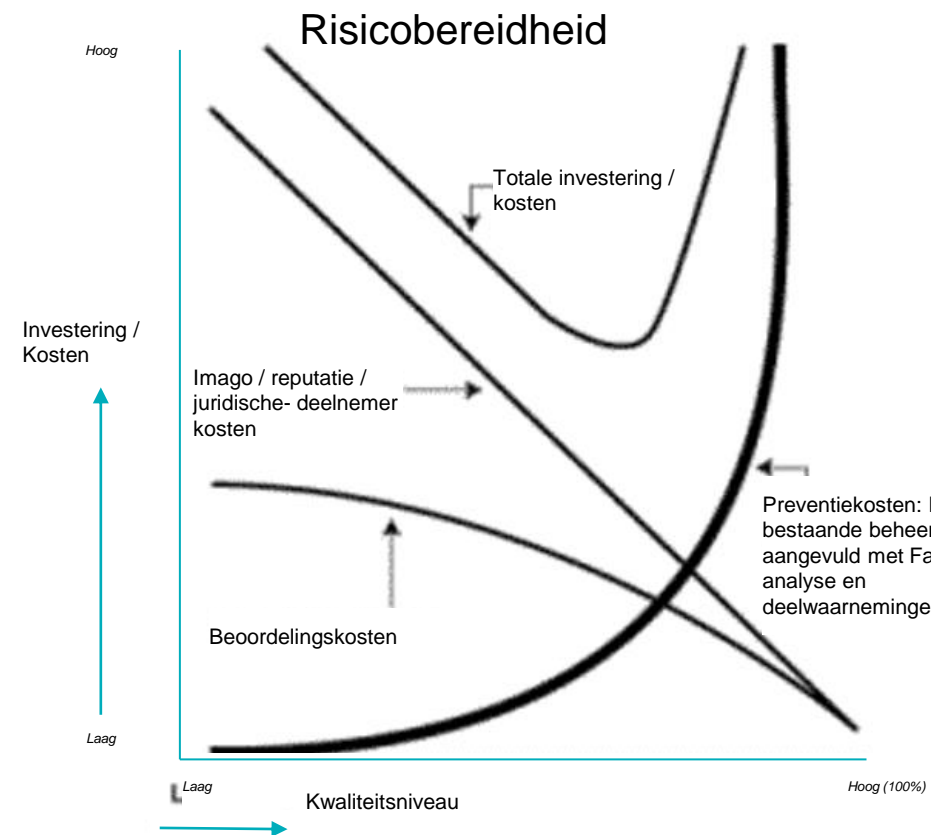
Impact fout op aanspraak boven herzieningsgrens maar onder MTA wel corrigeren maar geen nadere analyse

Impact op aanspraak boven MTA: wel corrigeren en nadere analyse om aard en omvang issue in kaart te brengen

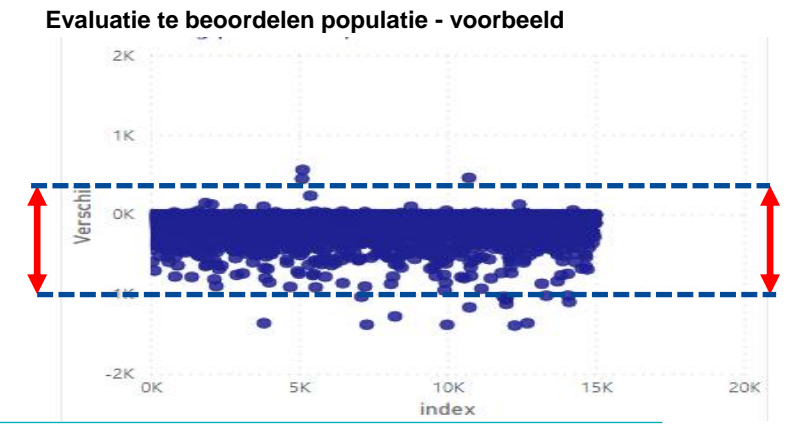

- 1) Kwantitatieve risicobereidheid - Outlier grens / DQR
- 2) Deelwaarnemingsgrootte

- 1) Definiëren risicogroepen binnen de populatie op basis van risico indicatoren
- 2) Outliers vanuit MTA
- 3) Deelwaarneming
- 4) Evaluatie

KADER DATAKWALITEIT:
 Bij het bepalen van de MTA worden diverse invalshoeken meegewogen (hoogte van de aanspraken (dus relatief), *risicobeoordeling in fase 2*, belangen van deelnemer etc)..

Bepalen van de Maximale Toegestane Afwijking – Praktische Guidance

Werkstappen

Stap 4: Bepalen van de criteria voor uitvoeren van outlier-analyses op de aanspraak (MTA – Toetsing)

Jaarlaag 2021 – Opbouwfase

- Pensioensoort Ouderdomspensioen
- Pensioensoort Partnerpensioen
- Pensioensoort Arbeidsongeschiktheid – premievrije voortzetting

Pensioenreglement

Pensioengevend salaris bestaat uit:

- Jaarsalaris
- Vakantiegeld
- Vaste eindejaarsuitkering
- Eventuele andere vaste onderdelen van het salaris

Jaarlaag 2021 – Uitkeringsfase

- Ouderdomspensioen
- Partnerpensioen
- Arbeidsongeschiktheid
- Wezenpensioen

Verdieping en analyse

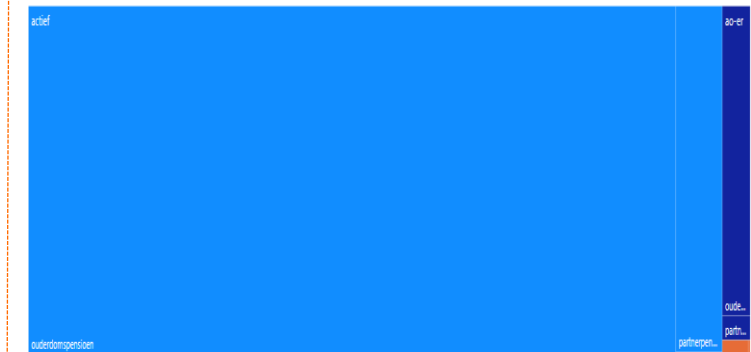
Pensioenopbouw 2021 - voorbeeld

KDE - Pensioenopbouw	Output		
Omschrijving	Outliers op output	Outliers op herberekening	Deelwaarneming
Berekende – pensioenopbouw XX	Verdieping op subpopulaties bijv. functieprofielen / leeftijd of verhoudingen etc.	Afwijking > 12,96 op jaarbasis, statistische steekproef	Selectie van 25 op jaarlaag 2021

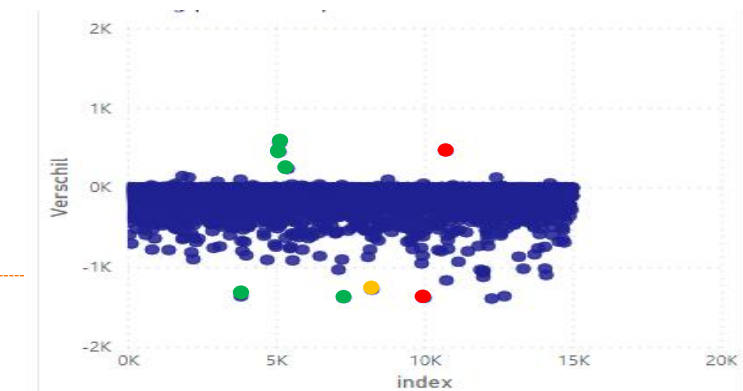
- I. *Maximale Toegestane Afwijking* op de pensioenopbouw (Ouderdomspensioen en Partnerpensioen) van 12,96 (gelijk aan 12 maanden a 1 euro plus vakantiegeld).
- II. Herberekening van >15.000 individuele deelnemers voor jaarlaag 2021 (a-selecte steekproef)

Monitoring en opvolging

Pensioenopbouw / mutatie 2021 - voorbeeld

Evaluatie te beoordelen populatie - voorbeeld

- = Outlier is gecontroleerd en akkoord, geen verder onderzoek
- = Outlier is nog niet gecontroleerd
- = Outlier niet akkoord, vervolgonderzoek (evaluatie)

Kader Datakwaliteit

Rol Externe Accountant – Externe IT-auditor

9 maart 2023

Written by

Steven Spiessens RA

Partner EY Accountants

Lid NBA – Sector Verzekeringen Pensioenen

Wettelijk kader:

Besluit Toekomst pensioenen paragraaf 9b.3 artikel 46 lid 4

- Doel van het kader: juistheid, volledigheid van individuele pensioenaanspraken voor **toetsmoment 1** :

Art. 46 a. voorafgaand aan het indienen van het implementatieplan een externe accountant of een externe IT-auditor (ingeschreven bij de NOREA) opdracht te geven werkzaamheden te verrichten waarmee het fondsbestuur in staat wordt gesteld een oordeel te vormen over de juistheid en volledigheid van de relevante pensioendata benodigd voor de transitie waarbij de resultaten van de bevindingen van de accountant of van de externe IT-auditor (ingeschreven bij de NOREA), de wijze waarop de eventuele bevindingen zijn opgevolgd en de oordeelsvorming van het fonds dienen opgenomen te worden in het implementatieplan of meegestuurd te worden; en

Nota van Toelichting

..... . Deze werkzaamheden bestaan minimaal uit een opdracht in de vorm van de controlestandaard over overeengekomen specifieke werkzaamheden (dit kan een COS 4400, of Richtlijn 4401 betreffen) om het pensioenfondsbestuur in staat te stellen een oordeel te vormen over de juistheid en volledigheid van de relevante pensioendata benodigd voor de transitie.. .....

Standaard 4400/Richtlijn 4401

Geen oordeel alleen het uitvoeren van vooraf specifiek overeengekomen werkzaamheden

Reden: uitvoerbaarheid

Werkgroep Datakwaliteit NBA / Norea

Doelstellingen:

- Basis is Kader Datakwaliteit Pensioenfederatie
- Consistentie aanpak NBA (Registeraccountants) en Norea (IT-auditors)
- Geen individuele aanpak per pensioenfonds
- Vaststellen dat pensioenfonds de stappen heeft doorlopen van het Kader

Product

- Voorbeeld werkprogramma overeenkomstig Standaard 4400/Richtlijn 4401
- Basis Kader Datakwaliteit van de Pensioenfederatie
- Afgestemd met DNB als mede gebruiker naast het Bestuur

Dit document maakt gebruik van bladwijzers

Voorbeeld AUP-werkprogramma Datakwaliteit – Wet Toekomst Pensioenen

Specifiek overeengekomen werkzaamheden Datakwaliteit – Wet Toekomst Pensioenen

23-02-2023

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NOREA
DE BEROEPSORGANISATIE VAN IT-AUDITORS

Inhoud Specifiek overeengekomen Werkzaamheden

- Per fase/stap in het Kader vaststellen dat deze door het fonds is uitgevoerd
- In aantal gevallen vaststellen dat een Sleutelfunctiehouder een beoordeling heeft uitgevoerd

Voorbeeld:

1.2 Kritische Data Elementen (KDE)

5. Wij zullen vaststellen dat de pensioenuitvoerder de KDE's² van de pensioenregeling(en) heeft geïdentificeerd en dat de sleutelfunctiehouder(s) hebben geëvalueerd dat dit de relevante KDE's zijn.
6. Wij zullen vaststellen dat per door de pensioenuitvoerder geïdentificeerde KDE het volgende is beschreven:
  - a. De domeinwaarden;
  - b. De herkomst (of bron).

Status voorbeeld Werkprogramma en verdere traject

- Eerste concept afgestemd met DNB
- Tweede afstemming medio Maart 2023
- Binnen NBA / Norea afstemming met Vaktechniek
- Doel publicatie april/mei

Datakwaliteit en toezicht DNB

Masterclass 9 maart Pensioenfederatie

DeNederlandscheBank

EUROSYSTEM

Agenda

1. Toezicht
2. Introductie datakwaliteit
3. Voorlopige uitkomsten deskresearch
4. Mogelijke rol SFH's
5. Afrondende boodschappen van DNB
6. Vragen?

Toezicht

Fase 1: voorbereiding

- Uitvragen, deepdives en RIG's
- Voorlichtingssessies
- Externe guidance/GP

Fase 2: Beoordeling en besluitvorming

- Indienen implementatieplan: **alle verplichte onderdelen voor datakwaliteit**
- DNB neemt besluit al dan niet verbod opleggen

Fase 3: monitoring implementatie

- Vinger aan de pols en bijsturen waar nodig.
Datakwaliteit: **get clean en stay clean**

Fase 4: uitvoering nieuwe realiteit

- Direct na invaren: het **oordeel van de externe accountant over de 'conversie'**
- Start regulier toezicht op de nieuwe regeling

Introductie datakwaliteit: wettelijk kader

Concept Besluit WTP: Artikel 46. Implementatieplan (uiterlijk 1 juli 2025) en Nota van Toelichting

1. Risicoanalyse (lid 3c, alle fondsen)
2. Aantonen dat datakwaliteit geborgd is (lid 4, en de NvT voor fondsen die invaren)

Voorafgaand aan de transitie

- Pensioenuitvoerder moet zelf een oordeel over de datakwaliteit geven
- Opdracht aan de externe accountant of IT-auditor minimaal een overeengekomen specifieke werkzaamheden (AUP)
- **Omvang en diepgang van de werkzaamheden afgestemd op de normen van de toezichthouder en de sector**
- Materiële bevindingen vóór invaarbeveluit op te lossen (effect op bijv. cohorten)
- Overige bevindingen oplossen vóór invaardatum
- Rapport van feitelijke bevindingen en eigen oordeel fondsbestuur op te nemen in implementatieplan

Na de transitie

- Externe accountant: geeft oordeel af over de juistheid en volledigheid van de transitie

Introductie datakwaliteit: invullen 1^e toetsmoment

1. Kader datakwaliteit van de Pensioenfederatie:

- Is een goed initiatief van de sector
- Werkt de benodigde werkzaamheden verder uit
- Heeft nuttige bijlagen voor de risico-analyse, KDE-lijst, generieke data-analyses
- NBA en NOREA baseren de concept-tekst AUP op het kader (in 2023 te publiceren)

2. Eigen invulling: geen gebruik van kader Pensioenfederatie en standaard AUP NBA:

- Aantoonbaar maken
- Toetsbaar zijn door een externe accountant / IT auditor
- Werkzaamheden te baseren op de uitgevoerde risico-analyse
- Omvang, reikwijdte en scope van de werkzaamheden (en daarmee het rapport van de AUP) vóóraf af te stemmen met DNB als gebruiker van het rapport.

Introductie datakwaliteit: Good Practice DNB

1. DNB werkt aan een Good Practice datakwaliteit pensioenfondsen.
2. Doelstelling van deze GP is de borging van datakwaliteit door pensioenfondsen die willen gaan invaren
3. Deze GP is afgeleid van het bestaande en het nieuwe wettelijke kader
4. Deze GP zal goed aansluiten op het kader datakwaliteit van de PensioenFederatie
5. Openbare consultatie van de GP is voorzien in april 2023

Introductie datakwaliteit: waar nu mee beginnen?

1. Breng je beleid op orde: datakwaliteit en herzieningen / correctiebeleid
2. Implementeer het beleid
3. Voer een risico-inventarisatie en beoordeling uit en geef richting aan:
  - Vaststellen van de KDE's
  - De data-analyses en deelwaarnemingen waarmee je inzicht krijgt in de plausibiliteit en juistheid van de data
  - De kwantitatieve risicobereidheid die je wilt hanteren
4. Stem de (AUP) werkzaamheden af met de externe accountant of IT-auditor qua planning en inhoud (standaard of maatwerk)
5. Stem de werkzaamheden af met de PUO

Voorlopige uitkomsten onderzoeken / deskresearch

Voorlopige uitkomsten **onderzoeken/gesprekken**:

1. Weinig fondsen hebben overleg met externe accountant / IT auditor over de AUP gevoerd
2. Eigen uitgangspunten/beleid formuleren vergt veel tijd en vinden fondsen complex

Voorlopige uitkomsten **deskresearch** (uitvraag bij **35 fondsen**, mix van grote fondsen en fondsen die hebben aangegeven snel te willen invaren):

1. Circa **30%** heeft **geen documenten** ingestuurd
2. Meeste pensioenfondsen hebben een start gemaakt met opstellen beleid
3. Dit beleid is nog niet overal geïmplementeerd
4. Overige stukken ontbreken grotendeels

Van de 24 pensioenfondsen die documenten hebben ingestuurd:

Ingestuurd	Wel	Niet
Datakwaliteitbeleid	83%	17%
Risico-analyse	25%	75%
PvA datakwaliteit voor invaren	38%	62%
Recent uitgevoerde data-analyses	33%	67%
MTA met onderbouwing	17%	83%
Overzicht met KDE's	50%	50%

Voorlopige uitkomsten deskresearch: beleid

Voorlopige conclusies t.a.v. beleid:

1. Beleid is **niet concreet genoeg**, dit belemmert de implementatie
2. In het beleid **missen** bij 80% van de fondsen voor invaren **essentiële onderdelen** zoals:
  - ✓ Uitgangspunten voor te treffen beheersingsmaatregelen en hoe de effectiviteit van deze maatregelen wordt geborgd
  - ✓ Concreet beleid voor het uitvoeren van de risico-analyse en opvolging van de resultaten
  - ✓ Concreet beleid voor het meten van en rapporteren over datakwaliteit
  - ✓ Correctie- en herzieningen beleid (wat doe je als je een fout vindt?)

Mogelijke rol SFH's

- WTP introduceert geen nieuwe taken voor SFH's, maar
- SFH's hebben een belangrijke rol in de transitie, **mogelijke** voorbeelden van invulling hiervan zijn:

SFH RB

- totaalbeeld transitie-risico's
- review risico-analyse datakwaliteit
- monitoring opvolging bevindingen data-analyses

SFH Actuarieel

- bekend met mogelijke datakwaliteitsissues o.b.v. ervaringen in het verleden.
- adviseren mogelijke risico-groepen
- adviseren over de relevant data-analyses (generiek en specifiek)

SFH Audit (risico gebaseerd)

- oordeel over de beheersing van de transitie-risico's
- oordeel over de uitvoering van de werkzaamheden i.h.k.v. get clean
- oordeel over de effectiviteit v.h. beheersingsraamwerk om tot het transitiemoment schone data te houden (stay clean)

Belangrijkste boodschappen DNB

1. DNB beschouwt **het kader datakwaliteit van de PF als een goed initiatief van de sector** voor het aantoonbaar beheersen van de datakwaliteit in het kader van invaren.
2. DNB roept de fondsen op om de **eigen uitgangspunten van het fondsbestuur** zo spoedig mogelijk vast te stellen en de uitgangspunten **zo concreet mogelijk** te maken zodat beleid kan worden geïmplementeerd.
3. **Stem af met de PUO**, deze moet in staat zijn het datakwaliteitsbeleid en de daaruit volgende data-analyses en eventuele herstelwerkzaamheden uit te voeren.
4. Neem **contact op met een externe accountant of IT-auditor** voor het plannen van de werkzaamheden en het overeenkomen van de scope van de AUP.
5. **Het fondsbestuur** vormt een **zelfstandig oordeel** o.b.v. de rapportages over de uitkomsten van data-analyses en deelwaarnemingen en betrek de SFH-ers.
6. **Tijdig beginnen** is cruciaal!

- Terugkijken
- Evaluatie
- Dank voor het kijken!

Contactinformatie

 070 76 20 220

 masterclass@pensioenfederatie.nl